

Ablak és optika

Belenéztem az Ablakba. Mármost a tévé szolgáltató műsorába, mostanában többször. Az utolsóba, a péntekbe figyelmesebben, hiszen a stáb fele leköltözött Szegedre, gondolom, azaz a szándékkal, hogy az ilyenkor különösen eleven délvidéki központból a közérdeklődésére számot tartó tudnivalókkal szolgáljon. Gondoltam, valahogy úgy, mint a múltkoriban a Dunakanyarról, a Silvanus Szállodából. Bár már akkor is csalódtam kissé, pontosan ugyan nem emlékszem, miféle információkat hiányoltam, csak arra, hogy többfélé. Úgy tűnt, bőbeszédűbbé vált az Ablak, mint korábban volt, a sok beszédnek sok az alja, s a kevesebb több lenne alapon bíráltam — magamban — az adást. Mintha a kezdeti jótékony lezseriség, tudatos elengedtség mostanában átcsapna spontán szétszórtságba, nemtörődömségbe: a stílus, a forma — a tartalmat fenyegeti.

A pénteki adásban a Nagyrúházi étterme találatot megfelelő főhadiszállásnak, gondoltam, helyesen, hiszen innen valóban látszik a nagy „nyüzi”, ami most van a városban. Felkínálnának a témák: az ellátásról, a kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatásokról, a zöldség- és gyümölcsárakról az isten szabad ege alatt hálózások rockerekig. A város idegenforgalmi vonzerejét adó Ti-

sáról és strandjáról, a kulturális kínálatról, meg az ipari vásáraitól. Egyszóval valami aktuális tájékoztatás kerekedik Szegedről, a környékről — ha már helyszínek választattok.

A műsor standard blokkjain (kertművelés, útinform, időjárás stb.) kívül hallottunk a településfejlesztési hozzájárulásról, a battonyai gyermekfaluról, a Maros iszapjáról, arról, hogy Szatymazon már „leérett” az őszibarack. A „hogyan juthatnak lakáshoz a fiatalok” témában a szegediek képviselője, Tóth Tamás városi KISZ első titkár is szóhoz jutott, s a vele készített beszélgetés bizonyult a leginkább informatív, annak ellenére, hogy ugyancsak szörmentén, hozzávetőlegesen kezelődött ez a probléma is — a műsorégszben. Akárcsak a városkörnyéki tavak ügye. Volt még egy frappáns glossza arról, hogy a szolgáltatók megunták a szolgáltatást, ezennel felkérrik a lakosságot, mindenki szolgálja ki magát, cserébe jutalmakat sorsolnak ki közöttük. Az indító példa nem szegedi volt, szerencsére, s az oktatás a dolog helytelenségéről, szint úgy általában szolt, mindenkinek, akit illet. Az egész Ablak nem Szegedről szolt, hanem úgy általában, s mindazoknak, akik képesek voltak figyelni. Nem lehetek túl sokan.

A nyári szegedi pezsgés, miért, gondoltam, innen a

közvetítés — úgy ahogy van, kimaradt. Az idevágó témák feldolgozását két-három fotográfia helyettesítette a járókelőkről, és pár röpké programjának.

Mielőtt provinciális elfogultsággal vádolnánk, sietek leszögezni, nem én találtam ki, hogy „szegedi Ablak” legyen. Egyszerűen csak úgy vagyok megszerkesztve, mint sokan mások, hogy azért nézek, mert látni szeretnék. Legtöbbször azt, ami ott van, ahova nézek. A saját látószervem csak ritkán szokott becsapni, ezért a másokban is hajlamos vagyok megbízni. A mostani csalódásom tanulságos: azt kell hinnem, az Ablak szerkesztői, riporterei egyre kevésbé törekednek megmutatni a látni érdekest. Inkább csak műsort akarnak csinálni, valahogy, akárhogy, „ahogy esik, úgy puffan”-alapon, mert — elmegy. Végére a műsortípusnak nincs vetélytársa a tévében. Gondolom, ezért is engedik meg maguknak, hogy helyismerettel rendelkező szegedi kollégáikkal, az itteni stúdió munkatársaival még ilyenkor, itteni közvetítés esetén is csak felületes nexusba keveredjenek; akár más alkalmakkor, s akár a pécsiekkel. A műsorok legalábbis ez látszik. Kérdés, menjek szemvoshoz, vagy mégiscsak lehet jobb Ablakot produkálni?

Sulyok Erzsébet

Finn kórus Szegeden

A városi tanácsháza Muzsikáló udvarának nyárszezonja finn énekkar vendégszereplésével zárul holnap, szerdán este fél 9-től. Szeged testvérvárosának, Turkunak kamarakórusa, a Melos látogat el hozzánk, Esa Yli-Fossi dirigálásával. Műsorukon többször finnek szerzők kompozíciói szólnak meg, de hallhatunk tőlük Pilkington, Monteverdi, sőt Bárdos-művet is. A 15 éves kórus tagjainak átlagéletkora 30 év, tehát fiatalok. Orvo-

sok, ápolónők, tanítók, egyetemisták. Repertoárjuk a legkülönbözőbb stíluskorokat öleli föl, énekelnek madrigálokat, romantikusokat, modern műveket, egyházi és világi zenét egyaránt. Gyakran lépnek föl a turkui szimfonikusokkal, énekeltek a rádióban, sőt lemezre is. Karmesterük Esa Yli-Fossi, a turkui konzervatórium elméleti tanára, kitűnő főkészültségű szakember, aki más együttessel már koncertezett hazánkban.

Bővülő élelmiszer-kereskedelmi hálózat

Legyen bár hüvösebb, vagy melegebb az időjárás, nyaranta az élelmiszer-kereskedelemnek is egyik főszereplőjévé válik a hűtőszekrény, és a fagyasztóláda, hiszen egyre több olyan élelmiszer van forgalomban, ami hűtést igényel. A hűtőhálózat folyamatosan bővül, javult a gépek alkatrész-ellátottsága is, erről tanúskodik a Belkereskedelmi Minisztérium összesítése.

Az élelmiszer-kereskedelem és a vendéglátás hálózata jelenleg 125 ezer normál és 25 ezer mélyhűtőgéppel rendelkezik, 20, illetve 80 százalékkal többel, mint öt évvel ezelőtt. A fejlődés a vendéglátásban gyorsabb ütemű: itt normál hűtőgépekből 25 százalékkal több, mélyhűtőkből pedig háromszor annyi van, mint a legutóbbi felméréskor. Az élelmiszer-kereskedelemben az üzletek 84 százalékában — 18 ezer helyen — van hűtőberendezés, s mintegy hét-ezer üzletben mélyhűtő. Lemaradás főként a zöldség-, gyümölcsértékesítésben tapasztalható, ma még ugyanis igen kevés zöldségüzletben van hűtőpult, noha ezek az árúk is tovább eltarthatók, és kisebb veszteséggel árusíthatók hűtéssel.

A kereskedőknek és a vevőknek egyaránt gondot okoz, hogy a kisteleplések élelmiszerboltjaiban jórészt csak kisebb kapacitású háztartási hűtőszekrények működnek. Eppen ezért a SZÖVOSZ rekonstrukciós programjának keretében — az anyagi lehetőségektől függően — folyamatosan kicserélik ezeket a régi, 230 literes vagy annál kisebb készülékeket.

A Belkereskedelmi Minisztérium szorgalmazza a bolt-hálózat hűtőkapacitásának bővítését, ennek érdekében pályázatokat hirdetnek hűtőgépek vásárlására. A pályázat keretében a vállalatok 20 százalékos állami hozzájárulást, vagy 50 szá-

zalékos kölcsönt igényelhetnek gépek vásárlására. A hűtőgépek karbantartása, javítása az utóbbi években érezhetően gyorsult. A gyártók és forgalmazók országos szervizhálózata többnyire általánvídás szerződéseket kötött, amelyek az elromlott gépeket, az alkatrészhiány megszüntetéséig korábban az aggregátókat javítani kellett, ma már az új típusú, hermetikus rendszerű kompresszorokat teljes egészében cserélik. Ezekből, valamint a szükséges automatikaelemekből elegendő áll rendelkezésre.

Fürst Sándor- emlékünnepe

Fürst Sándor-émlékünnepeket rendeztek vasárnap a Vas megyei Rum községben. A Rába-parti faluban, a magyar munkásmozgalom kiemelkedő harcosának szülőházánál a megye minden részéből érkezett KISZ-fiatalok, valamint a Fürst Sándor nevet viselő brigádok és iskolák képviselői, a község dolgozói megemlékeztek arról, hogy az ellenforradalmi rendszer bírái 52 esztendővel ezelőtt itélték halálra és végeztették ki Fürst Sándort és Sallai Imrét, az illegális kommunista párt vezetőit.

Véget értek az ifjúsági napok

Tegnapelőtt, vasárnap délelőtt fejződtek be az ifjúsági napok. Legalábbis a programok java akkora ért véget. Délre a Tisza-parti KRESZ-vetelkedő, amelynek megszervezésében a Közlekedésbiztonsági Tanács segítette a városi KISZ-bizottságnak. Mintegy 50 fiatal versengett, bizonyítva, mennyire jártas a közlekedés szabályaiban. A Tisza-túlsó partján, az újszegedi oldalon a vízes versenyek zajlottak, vasárnap délelőtt. Két medencében közel 80-an vettek részt strandpartin. Ezúttal több volt a szurkoló, legalább ezren drukkolnak a fürdőruhásoknak — talán ha melegebb az idő, többen állnak rajthoz. Mindenesetre bebizonyosodott, a napok e két hagyományos rendezvényét érdemes volt megtartani a tizenévesek között is.

Minden eddiginél nagyobb sikert aratott a népművészeti vásár — ezúttal nem a Szechenyi, hanem az Árpád téren. Csaknem 70 sátras árulta többségében izlées portékáit, miközben avatott előadók (szólisták és együttesek) népi hangszereken szólaltatták meg népi muzsikájukat. Köztük nemzeti-ségi együttesek. Föltétlenül említeni kell a vasárnapi városrészi műsorokat. Tárjában a Kód együttes zenélt, a viztorony tövében,

Újszegeden bábukát készíthettek a kicsik. A Kodály téren ugyancsak az aprókrakozó java akkora ért véget. Délre a Tisza-parti KRESZ-vetelkedő, amelynek megszervezésében a Közlekedésbiztonsági Tanács segítette a városi KISZ-bizottságnak. Mintegy 50 fiatal versengett, bizonyítva, mennyire jártas a közlekedés szabályaiban. A Tisza-túlsó partján, az újszegedi oldalon a vízes versenyek zajlottak, vasárnap délelőtt. Két medencében közel 80-an vettek részt strandpartin. Ezúttal több volt a szurkoló, legalább ezren drukkolnak a fürdőruhásoknak — talán ha melegebb az idő, többen állnak rajthoz. Mindenesetre bebizonyosodott, a napok e két hagyományos rendezvényét érdemes volt megtartani a tizenévesek között is.

Ugyiszólván nonstop szórakozást nyújtottak a belvárosi ifjúsági klubok az ifjúsági napok idején. Még vasárnap éjszaka is szüfoltak voltak: diszkózhettek, filmeket, előadásokat láthattak a fiatalok. Akiről szólni kell: M. Keckés András. A pantomimművész négy produkcióval jelentkezett. Hét főbűnös, a Fintorral, az Egy kiállítás képeivel és az Ördögi kísértetekkel. M. Keckés népszerűségét mi sem igazolta jobban, mint hogy egyik éjszakai, pontosabban éjfélkor kezdődő DIK-előadás szüfoltak voltak kénytelenek az utcán maradni. Már jóval az előadás előtt megtelt a klub.

A sok-sok program megszervezése, a háromnapos helytállás, a rendezvények sikere a rendezőket dicséri, a KISZ Szeged városi bizottsági és az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda Csongrád megyei kirendeltségét.

M. E.

A Szabó-negyedszázad

A készülék, emlékszem, a konyhában állt, egy polcon az asztal fölött. Tévének még jóformán híre-hamva sem volt, a hétvégeken népes családi csapatok kerekedtek föl, együtt nézni valahol az új csodát. De a rádió, az régi, kipróbált, egyelőre rendíthetetlennek tűnő népszerűség fényében sűtkérező, familiáris ünnepszöveg számított, amire rendszeresen illet nagyon figyelni.

Ott a konyhában szólt meg először azon a réges-régi napon az a műsor is. Nyolcévés voltam, és — mi tagadás — legjobban nekem a huligánok tetszettek. Örültem ugyan, hogy Szabó bácsinak az affér folytán nem lett nagy a nagy baja, de azok a srácok... Micsoda hangok és micsoda nevek: Karikás, Prézli... (Később a suliban, rajzórán, név helyett, sugallatomra, őket jelöltük meg a beadott rajzlapokon, meg is kaptuk érte, ami járt.)

És azután folytatódott. Sokáig, mi több, örökkön-örökre. Ha én pár hét múlva el is vesztettem a fonalat, anyám éveken pontosan tudta, ki kicsoda, kivel, miért, minék, s gyanítom, ő is azok közé tartozott, akik — az ország rádióhallgató lakosságának kilencvenöt százaléka — azt óhajtották volna, hogy a Zenthe Ferenc által alakított Tibor ne haljon meg, a részeges Zsiga (Keleti László) Rózacska-jával (Fónay Márta) még nagyon sikkig szóljon kedd esteként a hangszóróból, tetszett neki a Gózon Gyula-hangú Kancler Franci (vajon jól írom-e a nevet?) továbbá Péteri úr (Horváth Tivodar), és egyáltalán: mindenki. Az egész Szabó család. A Magyar Rádió talán legkedveltebb és oly hosszú ideig legtöbbet tárgyalt gyermeke.

Huszonöt évesek most. Még belegendolni is szédítő: mondhatják és írhatják, hogy másutt, Angliában és Amerikában ennél is hosszabb életű tömegkommunikációs műsor-családok és hasonlóak léteznek, Szabóék egyszerűen jelentenek ítézményt — és foglalatát valaminek. Igen: Magyarország utóbbi negyedszázadának roppant sajátos, de valahol, valamennyire mégiscsak nem mindennapi dokumentatív rekvizitumai. 1959-et írtunk akkor és 1984-et most. A tévé hétköznapibb már, mint a kőbányai sör (pláne, ha utóbbit olykor nem is kapni), s ami ebben az országban ennyi idő alatt történt, generációk egymást váltó sorainak életelményeként beépült abba a csodálatosan gyötrelmes folyamatba, amit úgy nevezünk — magyar történelem.

A Szabó-negyedszázadra emlékezett a rádió a múlt hétfőn este két teljes órát a Petőfi-adón, péntektől pedig sorozat indult, ami az elmúlt 25 esztendő adásaiból kínál válogatást. Értékelné ezúttal — hádd ne értékeljük ezt az egyedülálló sorozatot, három szerző, Baróti Géza, Forgács István és Liska Dénes, no meg a gondozó-szervező-irányító Major Anna félelmetes arányú vállalkozását. Megtették ugyanis elegend. Legyen elég, amit a műsorvezető Szepesi Györgynek László Endre rendező mondott: számára már „Szabó család-i időszámítás” létezik. Nem kérdés ma már, irodalmi-e, s ha igen, mennyire az a sorozat. Az sem, hogy a szerzők a napi aktualitások speciális feldolgozásával a jellegzetes, kispolgárinak is mondott közönség-attitűd uszályába kerültek-e. Tény ugyan, hogy a Szabó család súlya a magyar életben meg sem közelíti a régit, de mi nem változott meg vajon a hat-

vanás évek eleje, a kiteljesedett popularitás időszakától, jégsekrénytől, Berva motortól, Calypso magnótól, orkánkabattól, Hruscsov-tól — Kennedytől, Elvis Presley-től — Beatlestől kezdve? Minden. Vagy — majdnem.

Szabóék viszont — váltig vannak, léteznek. Igaz, már korábbi időpontban, hiszen a tévéhíradóval konkurrálni nekik is lehetetlen, ám a fájdalom, kényszerű szerepként ellenére élve, jelt adva önmagukkal valamiről — továbbra is. Hogy mindebbem mi a megható kissé, ki ki döntse el világképe vagy vérmérséklete szerint. A rádió pedig ezúttal szálljon kissé magába: ugyan mi, ha nem a Szabó család érdemelte volna meg születésnek huszonöt éves évfordulóján, hogy ne egy tizenöt évvel ezelőtt, 1969-ben, a tízéves jubileumra készült adás ismétlésével „tudják le” éppen a szülőöthonban? Amely program roppant bántó korabeli aktualitásokat tartalmazott, és egyáltalán: olyan volt, mintha kedves gyermekünknek születésnapjára a korábban vett és persze kissé tönkrement-elavult ajándékautót kissé kikalapálva-kifényesítve, újként szeretettel átadnánk az ünnepeitnek. Hogy ez az eljárás mire engedne következtetni, inkább elhallgatom. És reménykedem: talán mégis rosszul gondolkodom.

Domonkos László

Kiállítók Teheránban

Huszonöt magyar vállalat vesz részt a szeptember 11-én kezdődő X. Teheráni Nemzetközi Vásáron. A magyar vállalatok — mintegy 1200 négyzetméteres területen — az ipar több fontos ágazatának termékeit népszerűsítik.